

Son Mektup

Önemli Şahsiyetlerden Son Sözler Antolojisi

Türkçesi: Hüseyin Can Akyıldız

GEORGE SAND
(1804 - 1876)

*“Sanırım yaşamak da güzel ölmek de, layığıyla yaşayıp
ölmek en güzeli.”*

George Sand 8 Temmuz 1876 günü bağırsak tıkanıklığı sonucu hayatını kaybettiğinde etrafında yakınları vardı. Birkaç gün evvel yeğeni Oscar Cazamajou'ya son mektubunu yazıyordu.

(30 Mayıs 1876, Nohant)

Sevgili çocuğum, hâlâ çok yorgunum. Karın ağrıları beni iyiden iyiye güçsüz düşürdü. Ama önemli değil. Sabretmeli. Umarım sizin orada herkes iyidir. Kız kardeşimi ve biricik Herminie'mi öp benim için. Biz burada iyiyiz. Aurore harika. Anne babası hâlâ turp gibi. Nohant'da huzur ve neşe hâkim. Seni şefkatle öpüyorum. Merak etme. Yaşayacağım kadar yaşadım ve olabilecekleri kafaya takmıyorum. Sanırım yaşamak da güzel ölmek de, layığıyla yaşayıp ölmek en güzeli. Seni seven halan.

G. Sand

FRÉDÉRIC CHOPIN (1810 - 1849)

*"Beraber geçireceğimiz zamanın baştan sona mutluluktan
ibaret olmasını isterdim."*

Frédéric Chopin on yedi yaşındayken tüberküloz hastası küçük kız kardeşini kaybeder. Muhtemelen hastalığa neden olan basil mikrobunu o zaman kapar. Yirmi küsur yıl sonra, 17 Ekim 1849 tarihinde bu mikroba yenik düşecektir. Ölümünden yaklaşık bir ay önce yazdığı son mektuplarından birini çocukluk arkadaşı Titus Woyciechowski'ye yazmıştır. Titus Chopin'in sırdaşı ve hayatının seyrine mektuplarla şahitlik etmiş ayrıcalıklı kişilerden biridir.

12 Ekim 1849, Paris

Şu ana kadar senin buraya gelmeni mümkün kılacak girişimlerde bulunacak vaktim olmadı. Günün yarısını yatakta geçirdiğimden gerekli işlemleri yerine getirebilecek durumda değildim. Ben de önemli tanıdıkları olan bir arkadaşımın yerime geçmesi ricasında bulundum. Ancak cumartesi gününe kadar net bir cevap alamayacağım. Trene atladığım gibi Valenciennes'e gelip seni kucaklamak istiyorum. Ama birkaç gün önce Versailles yakınındaki Ville-d'Avray'ye kadar gidip vaftiz kızımı bile göremedim. Doktorlar Paris'ten çıkmama izin vermiyor. Kışın daha sıcak bir yere gitmeme dahi karşı çıkıyorlar. Hasta olduğum için suç bende, yoksa seninle Belçika'da bir yerde buluşabilirdik.

Belki Paris'e gelmenin bir yolunu bulursun. Seni burada sırf kendim için alıkoyacak kadar bencil değilim. Benim gibi bir hastanın yanında sıkıntı ve hayal kırıklığının mutluluk ve güzel anılara karıştığı birkaç saat geçireceksin yalnızca. Yine de beraber geçireceğimiz zamanın baştan sona mutluluktan ibaret olmasını isterdim.

Her zaman dostun.

Frédéric

LOUIS-FERDINAND CÉLINE
(1894 - 1961)

“... dergi binasını yerle bir ederim.”

Céline'in mektuplaşma kariyeri, Gallimard Yayınları'nın *La Nouvelle Revue Française* dergisine yazılan bir mektupla başladığı gibi bitmiştir. 1931'de *Gecenin Sonuna Yolculuk*'un müsveddesini yollamıştır. Ölümünün eşiğinde Gaston Gallimard'a son kez dişlerini gösterir ve beyin hastalığı sonucu Meudon'daki evinde hayata gözlerini yumar.

30 Temmuz (1961)

Sevgili Yayıncım ve Arkadaşım,

Sanırım yeni romanım “Rigodon” hasebiyle aramızdaki sözleşmeyi yenilemenin zamanı geldi. Fiyat hariç –bu sefer bin yerine bin beş yüz frank– kontrat şartları aynı kalacak. Yoksa ben de bir buldozer kiralayıp dergi binasını yerle bir eder, bütün köprüleri yıkarım!

Söylemedi demeyin!

Görüşmek üzere.

Destouches

WALTER BENJAMIN
(1892 - 1940)

*“Yazmak istediğim o mektuplar için
yeterli zamanım yok artık.”*

Alman filozof ve sanat eleştirmeni, Proust ve Baudelaire çevirmeni Walter Benjamin, Naziler 1933'te iktidara gelince Fransa'ya sığınır. Avrupa'nın farklı ülkelerinde yedi yıl boyunca Yahudi olduğu için zulüm gördüğü sürgün hayatını 26 Eylül 1940 akşamı kendini morfinle zehirleyerek sonlandırdığında henüz kırk sekiz yaşındadır.

Ölümünden bir gün evvel Walter Benjamin arkadaşları Theodor W. Adorno ve Henny Gurland'a gönderilmek üzere bu “Fransızca mektup”u yazdırır. Naaşı ölümünden beş yıl sonra toplu mezara atılır. Hannah Arendt bu olay üzerine tepkisini “Avrupa’da ölen Yahudiler köpekler gibi gömülüyor,” sözleriyle dile getirmiştir.

25 Eylül 1940

Çıkışı olmayan bir durum ancak böyle sonlandırılabilir. Hayatım kimsenin beni tanımadığı, Pireneler’de küçük bir köyde son bulacak. Arkadaşım Adorno’ya düşüncelerimi ve içine düşürüldüğüm durumu anlatmanı özellikle rica ederim. Yazmak istediğim o mektuplar için yeterli zamanım yok artık.